

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้และมีจิตใจที่สำนึกในคุณธรรม จริยธรรม มีความเพียร มีโอกาสและสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต ควบคู่กับการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคมและสถาบันทางสังคมให้เข้มแข็งและเอื้อต่อการพัฒนาคน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 ได้ระบุเกี่ยวกับคนพิการไว้ว่าการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาสต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) มาตรา 10 วรรคสาม การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ แต่ในส่วนของสำนักงาน กศน. นั้นการพิจารณากลุ่มเป้าหมายในเรื่องเกี่ยวกับอายุให้เป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์ที่กำหนด พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 หมวด 1 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 5 (1) ระบุว่าคนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิตพร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (2) เลือกรูปแบบทางการศึกษาสถานศึกษาระบบและรูปแบบการศึกษาโดยคำนึงถึงความสามารถความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น (3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐาน

และประกันคุณภาพการศึกษารวมทั้งการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล

มาตรา ๔ “การศึกษานอกระบบ” หมายความว่า กิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัดและระยะเวลาเรียนหรือฝึกอบรมที่ยืดหยุ่นและหลากหลายตามสภาพความต้องการและศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายนั้นและมีวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเพื่อรับคุณวุฒิทางการศึกษา หรือเพื่อจัดระดับผลการเรียนรู้อัตโนมัติตามอัธยาศัย” หมายความว่า กิจกรรมการเรียนรู้ในวิถีชีวิตประจำวันของบุคคลซึ่งบุคคลสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามความสนใจ ความต้องการ โอกาสความพร้อมและศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล “สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย “ภาคีเครือข่าย” หมายความว่า บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่น รวมทั้งสถานศึกษาอื่นที่มีได้สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีส่วนร่วมหรือมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมสนับสนุนและประสานความร่วมมือการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

มาตรา ๕ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาให้บุคคลได้รับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติโดยให้บุคคลซึ่งได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้วหรือไม่ก็ตามมีสิทธิได้รับการศึกษา

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการพ.ศ. 2551 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้ให้ความสำคัญในการจัดการเรียนรู้แก่คนพิการที่อยู่นอกระบบโรงเรียนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพความพิการของแต่ละบุคคล จึงได้

มอบหมายให้ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ (ศกพ.) ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้แก่ คนพิการทั้ง 9 ประเภท ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและ หลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ.2552 คือ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการ เห็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยินบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาบุคคลที่มีความ บกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพบุคคลที่มีความบกพร่อง ทางการเรียนรู้บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา บุคคลที่มีความบกพร่องทาง พฤติกรรมหรืออารมณ์ บุคคลออทิสติกและบุคคลพิการซ้อน โดยมียุทธศาสตร์ในการ ส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและ ภาคเอกชน ครอบครัวยุคใหม่และชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกระดับทุกประเภทเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการ เรียนรู้ตลอดชีวิตของคนพิการ ให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้จัด การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้กับคนพิการโดยจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและ การศึกษาต่อเนื่องให้ดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต พัฒนาทักษะอาชีพ พัฒนาสังคมชุมชน การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ การศึกษาตามอัธยาศัยควบคู่กันไปเพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับคนพิการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลแก่ ผู้เรียนคนพิการ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จึงได้ จัดทำคู่มือการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับคน พิการเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมและเป็นกรอบแนวทางในการ ประเมินครูผู้สอนคนพิการใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับคนพิการได้อย่างมีคุณภาพและเกิด ประสิทธิภาพต่อผู้เรียนคนพิการได้ (พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551)

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยึดหลักการ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และ แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545พระราชบัญญัติการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย พุทธศักราช 2551หลักปรัชญา “คิดเป็น” วิธีเรียน กคน สำหรับคนพิการตาม

ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่เหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม การจัดการเรียนรู้แบบโฮมสคูลและการเรียนรู้แบบกึ่งโฮมสคูลซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบพบกลุ่มเป็นวิธีเรียนที่ผู้เรียน ต้องฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ในสถานการณ์ต่างๆ เกี่ยวกับเนื้อหาสาระในแต่ละรายวิชา รวมทั้งการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามสภาพความพร้อมพร้อมและความต้องการของผู้เรียนโดยมีครูเป็นผู้ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร พร้อมทั้งมีการให้บริการแนะแนวหรือระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ด้วยการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำและร่วมกับผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาให้กับผู้เรียนซึ่งวิธีการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังที่กล่าวมาแล้วเรียกว่า “วิธีเรียน กศน.” (พระราชบัญญัติการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พุทธศักราช 2551)

สภาพปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนคนพิการ ของสำนักงาน กศน. จังหวัดสกลนครจากการประเมินผลการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาจากต้นสังกัด ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พบว่าครูผู้สอนคนพิการมีสภาพ ปัญหาที่พบพอจะสรุปได้คือ ครูผู้สอนคนพิการไม่ค่อยทราบบทบาทหน้าที่ ของตนเองครูผู้สอนคนพิการ ยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบ ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 บางสถานศึกษาให้ครูผู้สอนคนพิการรับผิดชอบทั้งผู้เรียน คนพิการและคนปกติรวมแล้วประมาณ 60 คนโดยอ้างว่าเพื่อให้สามารถขอใบประกอบ วิชาชีพครูได้ ซึ่งความเป็นจริงครูผู้สอนคนพิการสามารถขอใบประกอบวิชาชีพครูได้ถ้า จัดการเรียนการสอนขั้นพื้นฐานตามบทบาทหน้าที่บางสถานศึกษายังให้ครูผู้สอน คนพิการ ปฏิบัติงานที่ กศน.อำเภอ โดยปฏิบัติหน้าที่งานธุรการ การเงิน บัญชี ฯลฯและบาง สถานศึกษายังให้ครูผู้สอนคนพิการปฏิบัติงานที่กศน.อำเภอครึ่งวันในตอนเช้าและยังพบว่า ครูผู้สอน คนพิการมี สภาพ ปัญหาที่พบคือ ครูผู้สอนคนพิการ ในสังกัด สนง.กศน.จังหวัด สกลนคร ไม่ได้จบปริญญาตรี ในสาขาการพิเศษโดยตรงจึงทำให้ไม่เข้าใจกระบวนการจัด การศึกษาสำหรับคนพิการในด้านต่างๆที่แน่ชัด อาทิ เช่น การจัดทำแผนการเรียนรู้และ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ ให้กับนักศึกษาคน พิการ กศน. จึงได้จัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้และวิธีการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสกลนคร : 2557)

ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่เป็นครูผู้สอนคนพิการ สังกัดศูนย์การศึกษาอนุเคราะห์ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ(คนพิการ)จึงมีความสนใจและต้องการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสภาพปัญหาและผลสำเร็จการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการของ ครูผู้สอนคนพิการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร ว่ามีสภาพ ปัญหาและผลสำเร็จแตกต่างกันอย่างไร เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร ให้มีมาตรฐานและมีหลักการปฏิบัติที่เป็นแนวทางเดียวกัน พร้อมทั้งส่งเสริมให้คนพิการมีสิทธิเทียบเท่ากับคนปกติทั่วไป สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

คำถามการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดคำถามของการวิจัยดังนี้

1. สภาพการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอนคนพิการและผู้ดูแลคนพิการอยู่ในระดับใด
2. ปัญหาการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนคนพิการและผู้ดูแลคนพิการอยู่ในระดับใด
3. ผลสำเร็จการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนคนพิการและผู้ดูแลคนพิการอยู่ในระดับใด
4. สภาพ ปัญหาและผลสำเร็จการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนคนพิการและผู้ดูแลคนพิการที่มีสถานภาพด้านตำแหน่งต่างกัน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนครมีความคิดเห็นแตกต่างกันหรือไม่
5. สภาพ ปัญหาและผลสำเร็จการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนคนพิการ และผู้ดูแลคนพิการที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกันสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

จังหวัดสกลนคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและผลสำเร็จการจัดการเรียนรู้ สำหรับคนพิการแตกต่างกันหรือไม่

6. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการ สังกัดสำนักงาน ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนครควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและผลสำเร็จการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการ ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนคนพิการและผู้ดูแลคนพิการ สังกัดสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับปานกลาง
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาและผลสำเร็จการจัดการเรียนรู้สำหรับคน พิการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนคนพิการและผู้ดูแลคนพิการ ที่มี สถานภาพตำแหน่งต่างกันสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาและผลสำเร็จการจัดการเรียนรู้สำหรับคน พิการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนคนพิการและผู้ดูแลคนพิการที่ ปฏิบัติงานในสถานที่ มีขนาดสถานศึกษาต่างกันสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร
4. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการของ ครูผู้สอนคนพิการและผู้ดูแลคนพิการในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร

สมมุติฐานการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดสมมุติฐานการวิจัยของการวิจัยดังนี้

1. สภาพ ปัญหาและผลสำเร็จการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการตามความ คิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนคนพิการและผู้ดูแลคนพิการ สังกัดสำนักงาน ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนครอยู่ในระดับปานกลาง

2.สภาพ ปัญหาและผลสำเร็จการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนคนพิการและผู้ดูแลคนพิการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร ที่มีสถานะภาพด้านตำแหน่งแตกต่างกัน

3.สภาพ ปัญหาและผลสำเร็จการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนคนพิการและผู้ดูแลคนพิการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร ที่ปฏิบัติหน้าที่ที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีความสำคัญของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงสภาพ ปัญหาและผลสำเร็จการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการ สังกัดสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร และนำไปเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องไปใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร

2. ได้ทราบแนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการ ที่เหมาะสมและนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนครที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะศึกษาสภาพ ปัญหาและผลสำเร็จการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสกลนครดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหาที่ใช้การวิจัย(สำนักงาน กศน.กลุ่มเป้าหมายพิเศษ, 2556, บทคัดย่อ)การจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการ 3 แบบดังนี้

1.1 การจัดการเรียนรู้แบบพบกลุ่ม (Group)

1.2 การจัดการเรียนรู้แบบโฮมสคูล(Home School)

1.3 การจัดการเรียนรู้แบบกึ่งโฮมสคูล (Semi Home School)

2. ขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 18 คน ครูผู้สอนคนพิการจำนวน 71 คน ผู้ดูแลคนพิการ 376คน ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนครรวมจำนวนทั้งสิ้น 465คน

2.1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 18 คนโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงครูผู้สอนคนพิการ จำนวน 48 คนและ ผู้ดูแลคนพิการ 144 คนโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างสุ่มอย่างง่าย (Simple Stage Sampling) สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง เครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 210 คน

2.2 ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

2.2.1 ตัวแปรอิสระในการวิจัยมีดังนี้

สถานภาพด้านตำแหน่งประกอบด้วย

2.2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

2.2.1.2 ครูผู้สอนคนพิการ

2.2.1.3 ผู้ดูแลคนพิการ

2.2.2 ขนาดสถานศึกษา

2.2.2.1 ขนาดกลาง

2.2.2.2 ขนาดใหญ่

2.2.2.3 ขนาดใหญ่พิเศษ

2.3 ตัวแปรตาม คือ สภาพ ปัญหาและผลสำเร็จการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร ประกอบด้วยการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการ 3 แบบคือ (สำนักงาน กศน.กลุ่มเป้าหมาย พิเศษ 2556)

2.3.1 การจัดการเรียนรู้แบบพบกลุ่ม (Group)

2.3.2 การจัดการเรียนรู้แบบโฮมสคูล(Home School)

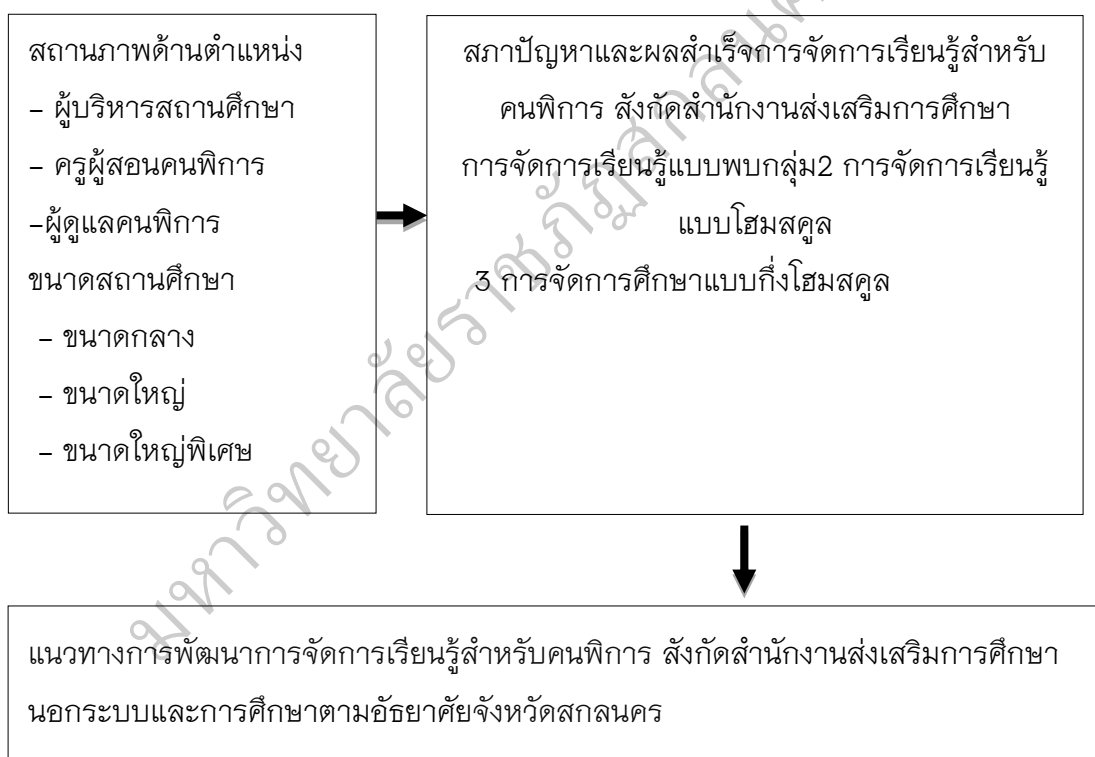
2.3.3 การจัดการเรียนรู้แบบกึ่งโฮมสคูล(Semi Home School)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัญหาและผลสำเร็จการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสกลนคร โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิด จากสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำแนกออกเป็น 3 แบบดังนี้(สำนักงาน กศน.กลุ่มเป้าหมาย พิเศษ(คนพิการ) 2556, บทคัดย่อ)

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัยมีดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการ หมายถึง กระบวนการหรือเทคนิคในการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการเพื่อใช้ในการพัฒนากระบวนการคิดและทักษะประสบการณ์ที่เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษสำหรับคนพิการ ครอบครัวหรือผู้ดูแลคนพิการอย่างต่อเนื่องให้เป็นการพัฒนาการเรียนรู้สำหรับคนพิการ 3 แบบ คือ

1.1 การจัดการเรียนรู้แบบพบกลุ่ม หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นหลักที่สามารถเดินทางมาเรียนร่วมกันได้ที่ กศน. ตำบลหรือศูนย์การเรียนรู้สำหรับคนพิการโดยตรง สัปดาห์ละ 6-9 ชั่วโมงโดยการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) แบบพบกลุ่มโดยสอนเสริมในเนื้อหาที่ไม่สามารถเรียนได้ทันมีการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาได้ไปศึกษาค้นคว้าแล้วนำมาเสนออภิปรายและสรุปร่วมกันในลักษณะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับนักศึกษาปกติ ทั้ง 3 ระดับ ประกอบด้วย ระดับประถมศึกษา, ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.2 การจัดการเรียนรู้โดยครอบครัวหรือโฮมสคูล (Home school) หมายถึง การจัดการเรียนรู้ภายในครอบครัวที่บ้านได้ตลอดเวลาโดยขอใช้หลักสูตรที่มีมาเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้โดย พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลคนพิการเป็นคนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการศึกษาอีกทางเลือกหนึ่งที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เปิดโอกาสให้ครอบครัวที่ต้องการจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลานตามแนวคิดของตนเองและยังให้สิทธิ์ที่จะได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอีกด้วยโดยพ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้ดูแลจะต้องมีทักษะ ประสบการณ์ ความสามารถในการจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนสูงกว่าคนปกติเนื่องจากขาดแรงกระตุ้นจากภายนอกการเข้าร่วมในสังคมปกติมีน้อยมากเนื่องจากการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่อยู่ภายในครอบครัว

1.3 การจัดการเรียนรู้แบบกึ่งโฮมสคูล (Semi Home School) หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยการบูรณาการรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบพบกลุ่มและแบบโฮมสคูลเข้าด้วยกันโดยนำข้อเด่นของทั้ง 2 รูปแบบมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองความต้องการของคนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้คนพิการได้มีทักษะและประสบการณ์ในการอยู่ร่วมกับคนปกติและลดความรู้สึกว่าตนเองด้อยกว่าคนปกติ

2. สภาพการจัดการเรียนรู้ หมายถึง สภาพแวดล้อมทั่วไปในการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการเช่น บรรยากาศ, สุขอนามัย, ความสะดวกต่อความพิการและอาคารสถานที่ที่ใช้จัดการเรียนรู้ ในแต่ละรูปแบบของครูผู้สอนคนพิการและผู้ดูแลคนพิการให้กับนักศึกษาคนพิการ ที่สามารถเรียนรู้ได้ตามแผนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ. 2551

3. ปัญหาการจัดการเรียนรู้ หมายถึง อุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการ ในแต่ละรูปแบบการเรียนรู้ ของครูผู้สอนคนพิการและผู้ดูแลคนพิการให้กับนักศึกษาคนพิการ ที่สามารถเรียนรู้ได้ตามแผนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ. 2551

4. ผลสำเร็จการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ผลการดำเนินงานที่สำเร็จตามเป้าหมายโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 3 รูปแบบ (ตามข้อ 1) ที่สำนักงาน กศน. กำหนดไว้ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือ กศน.อำเภอซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาที่อยู่ใกล้ชิดกับครูผู้สอนคนพิการ และมีบทบาทหน้าที่ในการสั่งการ กำกับดูแลและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนคนพิการสามารถปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนคนพิการจำนวน 18 อำเภอ รวมทั้งสิ้น 18 คน

6. ครูผู้สอนคนพิการ หมายถึง บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับคนพิการ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร โดยมีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี

7. ผู้ดูแลคนพิการ หมายถึง บิดา มารดา ผู้ปกครอง บุตร สามเณร ญาติ พี่น้องหรือบุคคลอื่นใดที่รับดูแลหรือรับอุปการะคนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ

8. คนพิการ หมายถึง นักศึกษาคนพิการหรือบุคคลหรือประชาชนคนพิการที่ได้ลงทะเบียนเรียนกับศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร

9. ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร โดยจำแนกได้ 3 ขนาด ดังนี้

9.1 สถานศึกษาขนาดกลาง หมายถึง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่มีพื้นที่ 1-4 ตำบล ตามที่สำนักงาน กศน. กำหนดในเขตจังหวัด สกลนคร 5 อำเภอ ได้แก่ อ. กุดบาก, อ. คำตระกำรา อ. เต่างอย อ. นิคมน้ำฮูนและ อ. ภูพาน)

9.2 สถานศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่มีพื้นที่ 5-8 ตำบล ตามที่สำนักงาน กศน. กำหนดในเขตจังหวัด สกลนคร 9 อำเภอ ได้แก่ อ. กุสุมาลย์, อ. โคกศรีสุพรรณ, อ. เจริญศิลป์, อ. พังโคน, อ. โพนนาแก้ว, อ. วาริชภูมิ, อ. สองดาวและ อ. อากาศอำนวย

9.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่มีพื้นที่ 9 ตำบลขึ้นไปตามที่ สำนักงาน กศน. กำหนดในเขตจังหวัด สกลนคร 5 อำเภอ ได้แก่ อ. พรรณานิคม, อ. เมืองสกลนคร, อ. บ้านม่วง, อ. วานรนิวาส และอ. สว่างแดนดิน

10. แนวทางการพัฒนา หมายถึง การนำผลค่าเฉลี่ย คือ สภาพ ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าค่าเฉลี่ยรวม และผลสำเร็จที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าค่าเฉลี่ยรวม นำมาร่างเป็นแนวทางการพัฒนาทั้ง 3 ด้าน ในการจัดการเรียนรู้แบบพบกลุ่ม จัดการเรียนรู้แบบโฮมสคูลและจัดการเรียนรู้แบบกึ่งโฮมสคูล แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 10 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและแนวทางการพัฒนาต่อไป